

Presse og Information

Den Europæiske Unions Domstol
PRESSEMEDDELELSE NR. 29/22
Luxembourg den 22. februar 2022

Dom i sag C-160/20
Stichting Rookpreventie Jeugd m.fl.

Filtercigaretter: Den af ISO opstillede metode til at fastlægge grænseværdierne for emissionsindholdet af tjære, nikotin og kulilte, hvortil der henvises i EU-retten, er gyldig og kan gøres gældende over for cigaretproducenterne

Da denne metode imidlertid ikke er blevet offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende, kan den ikke gøres gældende over for borgerne i almindelighed, såsom sammenslutninger til beskyttelse af forbrugersundhed

I juli og august 2018 indgav Stichting Rookpreventie Jeugd (fonden til forebyggelse af rygning blandt unge, Nederlandene) og 14 andre enheder (herefter »sagsøgerne«) en anmodning til Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (den nederlandske myndighed for fødevarer- og produktsikkerhed) om udstedelse af et pålæg. Sagsøgerne anmodede denne myndighed om dels at sikre, at de filtercigaretter, der solgtes til forbrugerne i Nederlandene, overholdt de grænseværdier for emissionsindholdet af tjære, nikotin og kulilte, som var fastsat i direktiv 2014/40¹, når de anvendtes i overensstemmelse med den tilsigtede brug, dels at pålægge fabrikkerne, importørerne og distributørerne af tobaksvarer at tage de filtercigaretter ud af handelen, som ikke overholdt disse grænseværdier for emissionsindholdet.

Sagsøgerne indgav en administrativ klage til statssekretæren over afgørelsen om afslag på denne anmodning. Efter afslaget på denne klage anlagde sagsøgerne søgsmål ved rechtbank Rotterdam (retten i første instans i Rotterdam, Nederlandene). De gjorde gældende, at artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40² ikke kræver, at der anvendes en bestemt metode til måling af emissionsindholdet, og at det bl.a. fremgår af diverse undersøgelser, at en anden målemetode (kaldet »Canadian Intense«) skal anvendes til at fastlægge det eksakte emissionsindhold i filtercigaretter, som anvendes i overensstemmelse med den tilsigtede brug.

Retten i første instans i Rotterdam forelagde Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse angående bl.a. gyldigheden af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 i forhold til gennemsigtighedsprincippet³, flere EU-retlige bestemmelser⁴ og i forhold til Verdenssundhedsorganisationens rammekonvention om tobakskontrol⁵.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/40/EU af 3.4.2014 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fremstilling, præsentation og salg af tobak og relaterede produkter og om ophævelse af direktiv 2001/37/EF (EUT 2014, L 127, s. 1). Dette direktivs artikel 3, stk. 1, fastsætter grænseværdierne for emissionsindholdet af tjære, nikotin og kulilte i cigaretter, der markedsføres eller fremstilles i medlemsstaterne (herefter »de grænseværdier for emissionsindholdet, der er fastsat i direktiv 2014/40«).

² Artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 bestemmer følgende: »Emissionsindholdet af tjære, nikotin og kulilte i cigaretter måles efter ISO-standard 4387 (tjære), ISO-standard 10315 (nikotin) og ISO-standard 8454 (kulilte). Nøjagtigheden af målingerne vedrørende tjære, nikotin og kulilte bestemmes ved hjælp af ISO-standard 8243.«

³ Fastsat i artikel 1, stk. 2, TEU og artikel 10, stk. 3, TEU, i artikel 15, stk. 1, TEUF og artikel 298, stk. 1, TEUF samt i artikel 42 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«).

⁴ Artikel 114, stk. 3, TEUF og artikel 297, stk. 1, TEUF, Rådets forordning (EU) nr. 216/2013 af 7.3.2013 om elektronisk offentliggørelse af Den Europæiske Unions Tidende (EUT 2013, L 69, s.) og chartrets artikel 24 og 35.

⁵ Verdenssundhedsorganisationens rammekonvention om tobakskontrol (herefter »WHO's rammekonvention«), der blev indgået i Genève den 21.5.2003, og som Den Europæiske Union og dens medlemsstater er parter i.

Ved sin dom afsagt af Store Afdeling bekræfter Domstolen gyldigheden af denne bestemmelse, idet den finder, at den er i overensstemmelse med bl.a. de principper og bestemmelser i EU-retten og folkeretten, som er omhandlet i den præjudicielle forelæggelse ⁶.

Domstolens bemærkninger

For det første fastslår Domstolen, at det følger af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40, at de i dette direktiv fastsatte grænseværdier for emissionsindholdet i cigaretter, der skal markedsføres eller fremstilles i medlemsstaterne, skal måles ved anvendelse af de målemetoder, der følger af de ISO-standarder, som denne bestemmelse henviser til. Denne bestemmelse indeholder således en bindende henvisning til disse ISO-standarder og henviser ikke til nogen anden målemetode.

For det andet undersøger Domstolen indledningsvis gyldigheden af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 i forhold til gennemsigtighedsprincippet. Den bemærker i denne forbindelse, at selv om denne bestemmelse henviser til ISO-standarder, der ikke er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, fastsætter den imidlertid ikke selv nogen begrænsning for adgangen til disse standarder, herunder ved at gøre denne adgang betinget af, at der fremsættes en begæring i henhold til bestemmelserne om aktindsigt i EU-institutionernes dokumenter ⁷. Hvad dernæst angår gyldigheden af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 i forhold til forordning nr. 216/2013 ⁸ bemærker Domstolen, at dette direktivs materielle lovlighed ifølge retspraksis ikke kan efterprøves på grundlag af denne forordning. Hvad endelig angik gyldigheden af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 i forhold til artikel 297, stk. 1, TEUF ⁹, sammenholdt med retssikkerhedsprincippet, bemærker Domstolen, at i betragtning af de vide skønsebeføjelser, som EU-lovgiver har ved udøvelsen af de beføjelser, som den er tillagt, når de foranstaltninger, der skal træffes, indebærer valg af politisk, økonomisk og social karakter, og når EU-lovgiver skal foretage komplekse vurderinger, kan denne lovgiver i de retsakter, som den vedtager, henvise til tekniske normer fastsat af et standardiseringsorgan såsom Den Internationale Standardiseringsorganisation (ISO).

Domstolen præciserer dog, at retssikkerhedsprincippet kræver, at en henvisning til sådanne standarder er klar, præcis og forudsigelig i sine retsvirkninger, således at de berørte kan orientere sig i situationer og retsforhold, der henhører under EU-retten. I det foreliggende tilfælde er Domstolen af den opfattelse, at da henvisningen i artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 til ISO-standarderne er i overensstemmelse med dette krav, og da dette direktiv var blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, kan den omstændighed alene, at dette direktivs artikel 4, stk. 1, henviser til ISO-standarder, som på dette trin ikke havde været genstand for en sådan offentliggørelse, ikke rejse tvivl om gyldigheden af denne bestemmelse.

Hvad angår muligheden for at gøre ISO-standarderne gældende over for borgerne påpeger Domstolen ikke desto mindre, at det følger af retssikkerhedsprincippet, at disse standarder, der er gjort bindende ved en EU-retsakt, kun kan gøres gældende over for borgerne i almindelighed, hvis de selv har været genstand for en offentliggørelse i *Den Europæiske Unions Tidende*. Da de standarder, som artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 henviser til, ikke er blevet offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende*, er borgerne i almindelighed således ikke i stand til at kende de metoder til måling af emissionsindholdet i cigaretter, der er fastsat i dette direktiv. Hvad derimod angik muligheden for at gøre ISO-standarderne gældende over for virksomhederne fremhæver Domstolen, at da disse via de nationale standardiseringsorganer har fået adgang til den officielle og autentiske version af de standarder, der er henvist til i artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40, kan de nævnte standarder gøres gældende over for dem.

⁶ Bl.a. WHO's rammekonventions artikel 5, stk. 3.

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30.5.2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT 2001, L 145, s. 43).

⁸ Forordning (EU) nr. 216/2013 fastsætter bl.a. reglerne om offentliggørelse af EU-retsakter i *Den Europæiske Unions Tidende*.

⁹ Denne bestemmelse fastsætter følgende: »Lovgivningsmæssige retsakter offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. De træder i kraft på det tidspunkt, der er fastsat i retsakterne, eller, hvis et sådant ikke er angivet, på tyvendedagen efter offentliggørelsen.«

Hvad for det tredje angår gyldigheden af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 i forhold til WHO's rammekonventions ¹⁰ artikel 5, stk. 3, bemærker Domstolen, at denne sidstnævnte bestemmelse ikke forbyder enhver deltagelse fra tobaksindustriens side i definitionen og anvendelsen af lovgivningen om tobakskontrol, men alene har til formål at forhindre, at den tobakskontrolpolitik, der føres af parterne i denne konvention, påvirkes af denne industris interesser. Den blotte omstændighed, at tobaksindustrien har deltaget i udarbejdelsen af de omhandlede standarder ved ISO, kan følgelig ikke rejse tvivl om gyldigheden af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40.

Hvad for det fjerde angår gyldigheden af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2014/40 i forhold til det ufravigelige krav om et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ¹¹ samt chartrets artikel 24 og 35 ¹² fremhæver Domstolen, at det følger af fast retspraksis, at gyldigheden af denne bestemmelse i direktiv 2014/40 ikke kan vurderes på grundlag af undersøgelser, som den forelæggende ret har omtalt i anmodningen om præjudiciel afgørelse. Disse undersøgelser er således fra tiden efter den 3. april 2014, som var datoen for vedtagelsen af dette direktiv.

For det femte og slutteligt præciserer Domstolen de kendetegn, som skal præge den metode til måling af emissionerne i cigaretter, der skal anvendes med henblik på at kontrollere overholdelsen af de grænseværdier for emissionsindholdet, der er fastsat i direktiv 2014/40, såfremt henvisningen i dette direktivs artikel 4, stk. 1, til ISO-standarderne ikke kan gøres gældende over for borgerne. Domstolen fastslår således, at denne metode skal være passende – i relation til den videnskabelige og tekniske udvikling eller internationalt vedtagne standarder – til at måle indholdet af de emissioner, der frigives, når en cigaret anvendes efter hensigten, under hensyntagen til et højt sundhedsbeskyttelsesniveau, navnlig for unge. Nøjagtigheden af de målinger, der opnås ved hjælp af denne metode, skal kontrolleres af de i artikel 4, stk. 2, i direktiv 2014/40 nævnte laboratorier, som er godkendt af de kompetente myndigheder i medlemsstaterne og overvåges af disse. Det tilkommer den nationale ret at vurdere, om de metoder, der faktisk anvendes til at måle emissionsniveauerne, er i overensstemmelse med direktiv 2014/40, uden at tage hensyn til direktivets artikel 4, stk. 1.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvist. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

¹⁰ Denne bestemmelse fastsætter, at parterne i denne konvention i forbindelse med fastlæggelse og gennemførelse af den offentlige politik på folkesundhedsområdet skal gøre en indsats for at beskytte denne politik mod tobaksindustriens interesser i overensstemmelse med national lovgivning.

¹¹ Bl.a. fastsat i artikel 114, stk. 3, TEUF.

¹² Chartrets artikel 24 vedrører børns rettigheder. Chartrets artikel 35 angår for sin del sundhedsbeskyttelse.